

Kmet, delavec
in obrtnik
nej bodo naro-
du vodnik!

Izjava vsake strde.
Narodnina:
za celo leto Din 26—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inozemci po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Neprankirane
plačila se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsekarde vplivaj
vse svedove
svojega dela in
marljivosti!

Nekopini se ne vra-
čajo. — Pisla in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Keledvoraki
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2504. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.994.

Po potrditvi man- datov.

Verifikacija mandatov v nar. skupščini je končana; potrjeni so vsi poslaniški mandati, razven anket (preiskave) v dveh volilnih okrožjih in mandata sinčka predsednika g. Vukičevića, ki še ni dosegl let, kakor jih zakon predpisuje za narodne poslance.

Macedonske volitve.

Debata, ki se je vodila o teh mandatih in o volitvah vobče, je razkrila prav čudne stvari. Predvsem je bil razveljavljen mandat predsedničkovega sinčka že sam na sebi pravi škandal. Uboga raja na Kosovem v Macedoniji je »izvolila« tega mladega človeka, dasi ga ne pozna in ga nikoli ni videla. Pri nas je vsaj navada, da hočejo volilci kandidata videti, poslušati, čuti njegov program, obrambo njegove politike. Potem hočejo volilci tudi kaj vedeti o njegovih sposobnostih, o njegovem delu in dosedanjem življenju. Vsega tega ni treba ubogemu macedonskemu volilcu, odnosno mu je to prepovedano. Treba samo, da notranji minister ukaže dotičnemu velikemu županu, ta zopet okrajnim glavarjem in žandarjem in srečni kandidat je — izvoljen. Pri sinčku g. ministrskega predsednika je bila vsaj ta sreča, da je bil premlad in je skupščina mogla popraviti očetov greh. Ali smo slišali še hujše stvari. V Ohridu so po ulici lovili neznane ljudi, v avtomobilih jih vozili na sodišča, kjer so se izdajali po krivem za podpisnike Radičeve liste in preklicavali podpise — katerih nikoli niti dali niso in tako razveljavili listo. Šest drugih kandidatnih list je policija kratkoma zaplenila, ko so jih nesli na sodišče. Predlagatelje so zaprli in jih držali brez vzroka v ječi tako dolgo, da je rok za vlaganje list potekel. Ali pa, ko so radikalni vladni kandidati lovili komisarje, jih odpeljali na most, s silo vzeli akte in jih pometali v reko Crni Drin. Ali pa ko so po Bosni lovili žandarji zemljoradniške kandidate in agitatorje in celo težko bolne vlačili po ječah, ljudi pa surovo pretepali, suvali s kopiti in jih brez vzroka vodili pred okr. glavarje, ki so jim na to priporočali — vladine kandidate.

Klerikalci tako početje odobravajo in hvalijo.

Vse te nezakonitosti, da, ponekod naravnost svinjarije pa so naši klerikalci enodušno odobrili. Dasi pri

prejšnjih volitvah, ki so bile sicer tudi balkanske in nasilne, vendar ni bilo toliko grdobij, so ostrb protestirali, letos pa so dali na vse molče svoj blagoslov in vesoljno odvezo, kakor da jim to ni vse skupaj nič mar. In če jim je Radič zabrusil v obraz psovko, ogorčen nad toliko pokvarjenostjo, govori g. Korošec sedaj samo o finih manirah, mesto, da bi revidiral svoje stališče do radikalov, ki je z etičnega in moralnega gledišča za katoliško stranko nevdržljivo, s političnega za Slovence pa naravnost pogubonosno.

Iz ponašanja klerikalnega kluba se je moglo opaziti, da se svoje klaverne vloge zavedajo. Sedeli so med debato sicer ob strani radikalov kot soobsojenci, toda braniti niso mogli niti so se upali vladino volilno politiko. Drugi zavezniki kot Davidovičevi demokrati in Spahovi muslimani pa so naravnost uživali, ko je opozicija udarjala s težkimi topovi po g. Vukičeviću. Značilno je tudi to, da volilne politike g. Vukičevića ni hotel braniti niti en količjak ugleden radikal. Edina zagovornika vladine politike sta bila dr. Milašinović in Stjepo Kobasica. Prvi je znamenit po tem, da je bil v radikalno stranko organiziral razbojnika Čarugo, drugi pa je na takem glasu, da se ga niti v kakšen posel ne smatra resnim.

Ostra obsodba opozicije.

Med tem je opozicija pokazala kaj zna. Govori Stjepana Radiča, Svetozarja Pribičevića, Sekule Drljevića, Tupanjanina, Jure Demetrovića, Pavla Radiča, Jure Šuteja so jasno svedočili ne samo koliko ima opozicija prav v svoji kritiki, nego kako daleč duševno nadkriljuje svoje sicer številčno močne, a duševno slabotne nasprotnike. Že ta debata je pokazala, da je vlada g. Vukičevića obsojena na politično smrt in da bo blejski pakt eden tistih Koroščevih uspehov, ki jih je polna zgodovina SLS v zadnjih letih.

Opozicija pa ni močna samo v kritiki, ni huda in jaka samo v rušenju, nego je pokazala s svojo zadnjo spomenico, da je ona edini, ali vsaj poglavitni konstruktiven element, ki more privedi državo iz strašnega kaosa. V opoziciji nihče ne išče portfeljev, ne krega se nihče, koliko in kakšnih ministrstev bo dobil, nego kdo bo narodu pomagal iz današnjega težkega stanja. Nov duh je tu, ki bo in mora zmagati. Tista beograjska cincarija, ki

je hotela pokvariti in zastrupiti Davidovičeve demokrate, je že omajana. Omajal jo je zdravi srbski narod, ki je zbran okrog g. Davidovića. Brzjavke, pisma, peticije, deputacije, ki prihajajo iz notranjosti Srbije, kažejo Davidovičevim demokratom novo pot, pot v moderno

napredno kmetško demokracijo zoper reakcijo, nazadnjaštvo in diktaturo. Že danes je jasno, da bo ta pot zmagala in to je najlepši uspeh verifikacijske debate, enotnega nastopa zemljoradnikov, hrvatske seljačke stranke in samostalnih demokratov.

Ivan Pucelj.

Občinske volitve.

V kočevskem srezu so se vršile v nekaterih občinah minulo nedeljo občinske volitve. Poročila kažejo izredno lep napredek naše stranke.

Občina Rob: 10 klerikalcev, naših 7 odbornikov. Še malo in občina bo v rokah SKS. Našim vrlim somišljenikom, ki so v tej težki borbi dosegli tako lep uspeh, prav od srca častitamo!

Občina Lužarje: Čista lista SKS (nosilec tov. Fr. Novak) 4 odbornike, na listi Fr. Andolška 3 naši odborniki, klerikalci na obeh listih 10 odbornikov. Tudi tu je bil trd boj, toda bolj lokalnega značaja. Našim borcem častitamo!

Občina Struge: Kompromis in sicer 5 klerikalcev, štirje naši odborniki.

Obč. Vel. Lašče: Kompromis, 5 SKS, 1 demokrat in 3 klerikalci.

V občini Naklo pri Kranju je rezultat občinskih volitev sledeči: SKS je dobila 78 glasov in 4 odbornike, obrtno-delavska lista 121 glasov in 6 odbornikov, SLS pa 125 glasov in 7 odbornikov. — Klerikalci so vozili v največjem dežju svoje ljudi do zadnjega na volišče, našim pa so grozili, da jih pomečejo iz stanovanj, če ne bodo volili klerikalno. Mi pa se nismo dali preplašiti in zato je tudi rezultat za nas prav ugoden.

Vinica. SKS in demokrati 196 glasov in 12 odbornikov, SLS 208 glasov in 13 odbornikov. Napredovali smo za 120 glasov, dočim so klerikalci nazadovali ravno 100 glasov, kar pomeni temeljit in pošten udarec lažnjivemu in nasilnemu klerikalizmu.

Voglje. SKS 86 glasov, 5 odbornikov, SLS 47 glasov in 3 odbornike, delavska klerikalna 13 glasov, 1 odbornik. Naši listi je manjkalo samo en glas do šestega odbornika. V občini županuje že dolgo vrsto let naš odličen pristaš in vzoren gospodar Fr. Mol. Prve občinske volitve so klerikalci razveljavili, hoteč se za vsako ceno polastiti občine. Toda fronta zavednih kmetških mož in fantov je stala tudi drugič na svojem mestu in obdržala junaško kmetško postojanko.

Raka. V nedeljo, dne 16. t. m. so se pri nas vršile občinske volitve. Uspeh in rezultat volitev je za našo stranko zelo razveseljiv. 1. Gospodarska lista — združeni SKS in demokrati: 210 glasov — 12 odbornikov. 2. Lista davčne občine Uršičavas: 54 glasov — 3 odbornike. 3. Klerikalna lista: 180 glasov — 10 odbornikov. V dosedanjem odboru smo imeli samo 4 odbornike, sedaj jih imamo pa 12. Torej prav lep napredek. Za Vel. Dolino, Škocijanom in drugimi ponesnimi kmetškimi občinami je prišla tudi Raka, ki je strla klerikalno nasilje.

Velesovo. Tudi pri nas so se v drugič vršile volitve, ker so bili klerikalci prvič poraženi ali so sedaj še slabše odrezali, kajti nasilje mora roditi odpor. — SKS 27 glasov (2 odb.), SKS, druga lista 49 glasov (4 odb.), obe SLS 51 glasov in 3 odbornike. Klerikalci so nazadovali od zadnjih volitev za 1 odbornika.

* * *

Občinske volitve v Turjaku.

Turjak je znan daleč naokoli. Znan po junakih iz zgodovine, znan po važnosti vloge v reformacijski dobi, znan po svoji lepi prirodni legi. Minulo nedeljo pa se je proslavil tudi po tem, da je neustrašeno in odločno stopil v vrste tistih slovenskih občin, ki hočejo same sebi gospodariti, biti neodvisni in svobodni ljudje ter se boriti v vrstah kmetške stranke za svoje pravice. Boj je bil hud in tudi zelo umazan od strani naših nasprotnikov. Občina spada v štiri fare. Zato je šel v boj ves aparat. Škocijanski gospod so sedli na konja in jež od vasi do vasi, kakor v nekdanjih starih časih, ko so ljudi gonili na tlako in pobirali desetino. Domači gospod so tolkli ob prižnico in se razjezili do obolelosti. Iz Ljubljane so prihiteli na pomoč s svojimi papirji in tiskovinami sam g. centralni tajnik Gabrovšek. Na pomoč so morale posojilnice in pretnje z odpovedmi posojil. »Domoljub« je odprl svoje najsmrdljivejše predale, zmerjal

surovo kakor kakšen pijan žganjar zlasti nosilce obeh naših list tovariš Ahca iz Turjaka in Jožeta Zadnika iz Rašice in celo ženam ni prizanesel. Opsovati in opljuvati je hotel celo daleč naokoli poznano in od treh rodov spoštovano Prajerjevo hišo. Ubogi vodnjak iz Vel. Osolnika je moral na pomoč. Prihitel je sam g. Škulj. Pisala so se kilometersko dolga pisma, grozilo in obetalo se je nova pota in ceste, podpore, kazalo na vladino moč in naklonjenost oblastne skupščine, dosedanji oblastnež župan Karel Štrukelj je celo ženo pošiljal okoli. Vse zastoni! Narod je vztrajal. Kakor nekdanj v starih časih pod vodstvom Andreja Turjačana pri Sisku ali pod vodstvom Herbarta pri Budačkem nad divje Turke, tako so odločno korakali potomci teh junakov na volišče v nedeljo z eno samo mislijo v srcu: konec mora biti v turjaški občini strahovlade SLS, konec mora biti paševanja dosedanjega župana Karola Štruklja. In smotrenemu delu odločnih kmetskih mož, neupogljivi volji zavednih kmetov, obrtnikov in delavcev je sledila tudi zaslužena zmaga. Lista SKS z nosilcem vrlim tovarišem Ahcem iz Turjaka je dobila 6 odbornikov in 101 glas, druga naša lista s tov. Jožetom Zadnikom iz Rašice je dobila 4 odbornike in 78 glasov in lista SLS z dosedanjim županom Štrukljem samo 7 odbornikov s 134 glasovi. Naših 10 vrlin, odločnih mož proti 7 klerikalnim! Danes ponosno stopajo vrli turjaški volileci kot sosede v krog takih SKS občin kot sta želimeljska in škocjanska, ki že od nekdaj nista prenašali komande, nego si hočejo kmetje sami gospodariti in rezati kruh, ki si ga sami pridelajo. Še posebno spoštovanje pa zaslužijo turjaški naši tovariši zato, ker so si to sijajno zmago izvojevali kmetje, obrtniki in delavci sami, iz lastne moči in proti štirim farovžem in brez vsake pomoči od katerekoli strani. Z njimi vred se velike zmage radujem tudi jaz, ker vidim, da moje seme ni padlo na nerodovitno tlo celo v najbližji okolici in ker verujem sedaj bolj nego kdajkoli v izpolnitev velikih preroških besed pokojnega Cankarja, ko je dejal: »Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar!«

Ivan Pucelj.

...

Stalno in nevzdržema napredujemo. Kmetska misel se budi sama od sebe in ruši pred sabo na sleparstvu in temi zgrajost klerikalno organizacijo in njihove nesposobne občinske odbore. Izrabljanje cerkve in vere, tega najhujšega orožja, se v občinski kakor državni politiki kmetje nič več ne bojijo. Spoznanje pri vsem kmetskem ljudstvu je tukaj, treba le še korajže in odločnosti in v prah bo mo zdobili nasilno in sleparsko SLS, ki je v Beogradu izdala Slovence na milost in nemilost radikalom. Vam pa zavedni možje in fantje, ki ste za občinske volitve pokazali toliko volje in discipline, Vam je hvaležna cela Slovenska kmetska stranka in vse kmetsko ljudstvo.

Zaupniki!

Poberite še ostale glasovnice za volitve v obrtno in trgovsko zbornico ter jih takoj odpošljite na ime: Janko Bukovec, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7. Niti enega glasu ne prepustite nasilnim klerikalcem, ki so razveljavili kandidatno listo trgovskih gremijev. Naj obrtniki

glasno protestirajo proti klerikalnemu nasilju s tem, da volijo vsi kandidatno listo Zveze obrtnih zadrug. Zaupniki potrudite se in stopite do svojih tovarišev obrtnikov in zberite vse glasovnice ter pošljite na gorenji naslov.

...

Kako je s čl. 82. finančnega zakona?

Interpelacija poslanca Ivana Pucelja. — Ali je § 82 v finančni zakon vtihotapljen ali ne?

Tov. poslanec Pucelj je vložil na ministrskega predsednika in na finančnega ministra sledečo interpelacijo:

»V letošnji finančni zakon je sprejet tudi čl. 82, ki jako prizadeva zlasti občine in druge samoupravne edinice, n. pr. okrajne cestne zastope in okrajne cestne odbore.

Navedeni člen ne dovoljuje občinam in drugim samoupravnim edinicam pobirati od premogovnikov, rudnikov in drugih velepodjetij višjih občinskih doklad kakor samo do 200 %, drugih doklad pa ne višjih kot do 25 %. Taki rudniki so v Trbovljah, svinčeni rudnik v Mežici in druga velepodjetja.

Po mišljenju predsednika oblastnega odbora v Ljubljani dr. Marka Natlačena je bil samo okrajni cestni odbor v Laškem zaradi tega prikrajšan za 2 milijona Din, okrajni cestni odbor v Litiji pa za nad 1 milijon dinarjev.

Za koliko so bile prikrajšane posamezne občine, še ni ocenjeno. Resnica pa je, da so vsi proračuni prizadetih občin in drugih samoupravnih edinic s tem postali le navidezni in da so razna že začeta dela ustavljena.

Kakor smo izvedeli, pa se o členu 82. fin. zakona v tedanji vladi nikdar ni razpravljalo in ga tudi vsi člani vlade niso sprejeli.

Šef druge tedanje vladne stranke g. dr. Korošec je ponovno in javno izjavil, kar je tudi natisnjeno večkrat v njegovem organu »Slovenec«, da je čl. 82 »vtihotapljen«. Istočasno sta izjavila tedanja člana vlade dr. Kulovec in dr. Gosar, da ne moreta prevzeti odgovornosti za ta člen, ker nista zanj nič vedela. Predsednik oblastnega odbora v Ljubljani dr. Natlačen pa je izjavil v »Narodnem dnevniku« v Ljubljani, da se je posrečilo ta član spraviti v finančni zakon Trboveljski premogokopni družbi.

Zaradi velike škode, ki jo trpe vsled tega naše občine in druge samoupravne edinice, prosim nujen odgovor na javni seji narodne skupščine na sledeča vprašanja:

1. Ali je Vam znano, da je čl. 82 fin. zakona za l. 1927/28 vtihotapljen, kakor to izjavljajo dr. Korošec in njegovi bivši ministri?

2. Ali smatrate za potrebno in ali ste voljni, da omenjeni člen fin. zakona sistirate in s tem izbrišete madež, da se zakonske določbe lahko vtihotapljuje na korist zainteresiranih družb ali oseb?

3. Kaj nameravate ukreniti, da se kaznujejo krivci, in kaj, da se prizadetim občinam in drugim samoupravnim edinicam povrne nastala škoda?

V Beogradu, 21. oktobra 1927.
(Slede podpisi.)

Politični položaj v Beogradu.

Delo v Narodni skupščini gre naprej po programu, ki je določen za vsak začetek rednega zasedanja.

Najprej so izvolili začasnega predsednika. Izvoljen je bil radikal dr. Ninko Perić. Zanj so glasovali radikalni, demokratska zajednica (Davidovičevi) in slovenski klerikalci.

Izvolitvi začasnega predsednika je sledila volitev verifikacijskega odbora. O verifikaciji mandatov in o stvareh, ki so tu prišle na dan, poroča tov. minister Pucelj na drugem mestu. A to, kar pripoveduje tov. Pucelj, je le jako majhen del tega, kar se je izvedelo v toku te razprave o volilnih nasiljih, ki so jih uganjali radikalni s pomočjo državnih organov. Zapisniki teh sej bodo tvorili debelo knjigo, ki ne bo posebno častna za sedanjo vlado.

Po odobritvi mandatov so izvolili stalnega predsednika skupščine.

Izvoljen je bil radikal dr. Ninko Perić. Ta izvolitev je zelo važna in sicer zato, ker v slučaju, da pride do vladne krize ali pa celo do razpusta parlamenta, je predsednik skupščine tisti, ki informira kralja in mu predlaga, kateri stranki ali osebi naj poveri sestavo nove delovne ali pa volilne vlade. Če bi n. pr. sedaj izbruhnila vladna kriza, bi sedanji predsednik gotovo navetoval kralju, naj poveri sestavo nove vlade zopet radikalom.

Veliko pozornost je vzbujalo dejstvo, da je pri izvolitvi začasnega predsednika, pri volitvi članov verifikacijskega odbora in pri izvolitvi stalnega predsednika vlada vedno dobila večino s pomočjo demokratske zajednice (Davidoviča). Govorilo in pisalo pa se je ves čas jako mnogo o »demokratskem« bloku, h kateremu bi pristopili Pribičević, Radić in Davidović. Mi smo

bili previdni in smo naglašali že takoj, ko so se prve take govornice pojavile, da z ustanovitvijo »demokratskega bloka« ne pojde tako lahko, čeprav tudi mi iskreno želimo, da bi se tak blok ustanovil.

Za terek dne 25. t. m. je sklicana važna seja Demokratske zajednice, na kateri bo po vsej priliki padla odločitev o tem, kam se bo obrnila Demokratska zajednica. Mogoče je da se izreče večina za vlado — ptem ostane vse pri starem. Mogoče je, da se odcepi od Demokratske zajednice manjši ali večji del, in mogoče je tudi, da se odloči cela Demokratska zajednica za demokratski blok. Toda naj pade odločitev tudi v korist »demokratskega bloka«, s tem še ni rečeno, da mora demokratski blok kljub svoji številni večini dobiti vlado v svoje roke. O tem odloča po ustavi drugi ustavni faktor, t. j. kralj, ki vlado lahko da »demokratskemu bloku«, ni pa da bi jo moral dati. Če je ne da, potem se razpišejo nove volitve, o katerih se tudi že res mnogo govori.

...

Zunanji politični dogodki.

V vnanjem svetu so vzbudili veliko pozornost v najnovejšem času izvršeni atentati. Kot žrtev atentata je padel v Južni Srbiji general Kovačević, v Pragi pa albanski poslanik Cena-beg, ki je bil znan kot prijatelj in zagovornik zbližanja med našo državo in Albanijo.

Generala Kovačevića so ubili takozvani »makedonstvujušci«. To je organizacija, ki ima za cilj »osvoboditev« Makedonije, bodisi da postane ta dežela avtonomna ali pa da se priklupi k Bolgariji.

Napad na generala Kovačevića je razmerje med našo državo in Bolgarijo, ki se je bilo v najnovejšem času že začelo izboljševati, zopet poostriilo. Za atentat so mnogi delali odgovorno bolgarsko vlado, ker trpi na svojem ozemlju revolucionarno organizacijo. Izgleda, pa, da očitki na bolgarsko vlado niso tako utemeljeni kakor pa je utemeljen sum, da je atentat na generala Kovačevića posledica italijanskih intrig na Balkanu.

Tudi za umor Cena-bega dela ves svet odgovorno italijansko politiko. Atentatorja so k sreči prijeli in proces, ki se bo vršil proti njemu v Pragi, bo gotovo razkril marsikatero tajnost italijanskega spletkarjenja na Balkanu.

V Angliji se pripravljajo na nove volitve. Obe veliki stranki: konservativna, ki je danes na vladi, in Delavska stranka, sta že imeli svoje velike zборе. Kakor vse kaže, se bo konservativna stranka težko obdržala na krmilu. Padec konservativne vlade v Angliji pa bi imel važne posledice za vso evropsko in svetovno politiko.

V Italiji so načeli vprašanje ureditve odnosov med Vatikanom in laško vlado. Vatikanska politika vztraja na svoji zahtevi, da naj Italija vrne papežu l. 1870. odvzeto cerkveno državo. Zaradi te zahteve je verjetno, da se to vprašanje še ne bo tako kmalu rešilo.

V Nemčiji se pripravljajo na hudo in ostro razpravo o šolskem

zakonu. Kakor znano, so katoličani v Nemčiji jako velika politična moč in oni bodo zahtevali z vso silo versko šolo vsaj za katolike. Moč na pa je tudi nasprotna skupina, ki hoče državno šolo. Spopad med obema skupinama obeta postati jako hud in če ne bodo našli sporazumne rešitve tega vprašanja, niso izključene nove volitve.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1.

Obreštuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.
Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Uredba o krajevnih šolskih odborih.

Iz dosti krajev se tovariši obračajo na nas za pojasnila o tej novi uredbi in sprašujejo kakšna je ta uredba, ki na kmetih napravlja toliko nejevolje. Obenem nam tudi sporočajo, da klerikalci lažejo in pripisujejo odgovornost za to uredbo Slovenski kmetijski stranki. Da bo v tem pogledu jasnost, sporočamo naslednje: Finančni zakon za leto 1927/28, kateri je bil sprejet z klerikalnimi in radikalnimi glasovi marca meseca 1927 (klerikalci so bili takrat v vladi) je s členom 148 pooblastil ministra za prosveto, da izda uredbo o krajevnih in oblastnih šolskih odborih z zakonsko močjo. Pooblaščen po tej postavi je izdal dne 2. maja 1927 minister dr. Bogdan Marković (radikal) omenjeno uredbo. To jasno dokazuje, da za to uredbo v polnem obsegu nosijo odgovornost klerikalci in se le čudimo nesramnosti, da se upajo to odgovornost obešati komu drugemu.

Katere so glavne točke proti katerim je največ odpora? Nekateri šolski odbori so dali razglasiti, da se bo za vsako neupravičeno zamudo kaznovalo stariše ali varuhe z 25 Din. Opraviči se zamude samo z zdravniškim izpričevalom, da je bil otrok res bolan. O tem govori člen 7., ki določa, da radi nerednega obiskovanja šole zaslišuje in kaznuje krajevni šolski odbor in sicer za vsak neopravičeni izostanek s 5 Din kazni in razen tega s 20 Din v kolkah za odlok o kazni. O kakem zdravniškem spričevalu uredba ne govori. Če se zdravniško spričevalo zahteva, je to samolastna zahteva dotičnega šolskega odbora. Nes pametno je zahtevati zdravniško spričevalo, ker je splošno znano, da je večina šolskih okolišev tako oddaljenih od zdravnikov, da bi bili to neznosljivi stroški za stariše. Poslovanje teh odborov bo v redu, če bodo zaslišali stariše o vzroku, zakaj otroka ni bilo v šolo in stariši bodo povedali vzrok, kar bo zadostovalo za opravičilo.

Tako bodo delali oni odbori, katere vodijo pametni ljudje. Druga točka, proti kateri je odpor, je ta, da mora šolski odbor preskrbeti drva za šolskega voditelja, če je samec 6 m³, oženjenemu pa 10 m³. Ta določba v zakonu postaja, kolikor smo informirani, pa se pri nas letos ne bo izvajala, ker je učiteljsvo samo proti temu v Sloveniji.

Tretje, s čemur se krajevni odbori ne strinjajo, je določba, da je tajnik odbora vedno učitelj, ki mora biti za to plačan. Občine imajo svoje tajnike in ti bi opravljali to delo brezplačno, zato se upirajo plačevati še tajnika za šolski odbor. Tudi teh tajnikov ni treba plačevati, če vodijo te posle nadučitelji, ki stanujejo v šoli in prejemale upraviteljsko doklado.

Toliko v pojasnilo na vprašanja, ki smo jih dosedaj prejeli.

Dopisi.

Stari trg. Tukajšnja krajevna organizacija SKS je imela sestanek 8. oktobra ter je bilo pri tej priliki sklenjeno, da se bodo od sedaj naprej obdrževali vsaki mesec redni mesečni sestanki in sicer vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne pri tov. Petru Šterku v Predgradu št. 2. Prosim vse pristaše in člane kraj. org., da vza- mejo ta sklep na znanje in da se tudi sestankov pridno udeležujejo. — Odbor.

Dane pri Ribnici. Še nihče se ni od nas oglašil v našem priljubljenem »Kmetiskem listu«. Zato hočemo iz naše občine enkrat pojasniti položaj tik pred občinskim volitvami, kako se naši SLS-arji borijo na podlagi njihovih metod, za županski stolček. Ko so bile občinske volitve razpisane na 23. oktobra, sedaj zaradi zakasnitve volilnih imenikov predstavljene na 27. november, smo se pristaši Slovenske kmetijske stranke takoj dogovorili, in ponudili SLS kompromis, da bi ne bilo treba volitev in nepotrebnih stroškov občini. Ker je pa bila cela občina, posebno dve vasi, to je Bukovica in Sajevec, za kompromis, zato smo po vseh treh vaseh sklicali volilce, da si izberejo po dva kandidata odbornika, in enega namestnika, iz vasi Dane pa naj bi bili trije kandidati odborniki in en namestnik. To je bil namen in zasluga naša. Ja pa v vasi Danah par jako zagriženih klerikalcev, ki jih slučajno takrat, ko smo se mi to dogovarjali, ni bilo doma. Zato smo na prigovarjanje našega g. župana počakali, dokler se ne vrnejo domov. Ko so se vrnili, je postala naenkrat velika komedija v občini. Ti gospodje so hoteli imeti listo SLS in na tej listi same čiste svoje pristaše. Ker pa jim tega nismo mogli odobriti, ker nas je le vendar 30—40 za občinske volitve naše stranke, smo bili pa primorani vložiti samostojno listo. Sedaj pa se čuje po okolici, da ti gospodje, ki jih je menda občine sram, govorijo lažnive vesti, da bi bili z nami radi napravili kompromis, ampak da je hotel Arko ml. dati na sporazumno listo same samostojneže za kandidate, in da zato niso mogli pristati na sporazum, kar

seveda ni res. Resnično pa je, da bi bil na sporazumni listi samo en odbornik in en namestnik iz naše stranke. Zato pa nikar ne lagajte, ker smo hoteli pristati mi na Vaše celo ime SLS, Vi pa niste hoteli pristati na eno samo besedo: Sporazum. Dejali ste, da ako napišemo na listo ime Sporazum, da je potem vaša stranka ostudena in prekrščen. Sedaj Vas pa lepo pozdravljamo do svidenja pri volilnih skrinjicah do dne 27. novembra 1927. — Kmetijski volilci.

Rob. Dosedaj naša stranka ni imela nobenih zastopnikov v občinskem odboru, ker so pri volitvah pred tremi leti klerikalci z zvi- jačo našo listo razveljavili. Za se- danje volitve pa so nam po enem gospodu, za katerega nismo misli- li, da se je udeležil klerikalnim ki- movcem, ponujali kompromis s tre- mi našimi odborniki, ko pa so vi- deli, da ni s tem nič, da mi ne pri- stanemo, so z vsemi mogočimi sredstvi pritiskali na volilce. Med- tem ko je bila agitacija od naše strani možata in pametna, so tam grozili z vsem kar jim je količkaj kazalo v njih prilog. Kljub temu pa se naši volilci niso ustrašili in se udeležili volitev nad naše pričako- vanje, za kar se jim na tem mestu za izkazano zaupanje zahvaljujemo z obljubo, da bode šlo vse na- še delovanje na to, da našim obča- nom olajšamo težka finančna bre- mena, katera morajo vsled brezgla- vega gospodarstva dosedanjega od- bora prenašati. — Izvoljenih je v naši stranki 7 odbornikov, 2 več kot smo jih mi v najboljšem slu- čaju pričakovali, dokaz, da v naših kmetih in delavcih še vedno živi in napreduje zavest, da je edino SKS prava zastopnica kmetijskih ko- ristni.

Iz Klevevža. Dobre pol ure hoda od Šmarjete na Dolenjskem stoji na prijaznem pobočju ob potoku Radulja mogočen grad Klevevž, ki je daleč poznan po svojem obšir- nem posestvu in tamošnji vzorni ekonomiji. Njegov gospodar je ob- če spoštovani g. Ulm. Vsled pre- obširnega ondotnega posestva in različnih kmetijskih panog ter kul- tur ne more gospodar sam gospo- darstva voditi, zato je poiskal do- brega pomočnika. Že leta 1887 je bil pozvan na imenovano grajščino naš tovariš g. In. Kržan za oskrb- nika in na tem mestu slušbuje že 40 let. Na splošno željo smo dne 22. t. m. na čast jubilarantu priredili slavnostni dan. Na ta dan je bilo v grajski kapeli prošenje sv. Uršule, kjer je šmarješki župnik opravi- l cerkevno opravilo. Med cerkve- nim govorom se je g. župnik v je- dernatih besedah spomnil tudi ju- bilanta ter mu je častital na vstraj- nem njegovem službovanju. K maši je bilo prišlo izvanredno veliko ljudi zato, da so jubilarantu tem po- tom častitali. Gospod jubilarant je na ta dan povabil poleg svojega g. brata tudi nekaj svojih najozjih prijateljev, kjer jih je prav lju- beznivo pogostila klevevška go- spoda. Tudi mi želimo, da bi g. ju- bilant še mnogo let zdrav in čil in zadovoljen gledal na plodonosne sadove svojih preživelih in truda polnih let!

Iz Zasipa pri Bledu. Malokdaj se oglašamo v »Kmetiskem listu«, toda sedaj se moramo tudi mi enkrat zganiti, ker je mera polna in mi, zasipški farani, ne moremo več pre- našati mirno, kar se že pri nas go- di. Vedno z večjo ljubeznijo se spo- minjamo našega prejšnjega župni- ka, ker je bil to gospod, ki je bil s svojim vzglednim življenjem nam vsem za vzor. Žalibog da danes ni več tako. Danes prevladuje vsepo- vsod sama politika. Kaj krsti, kaj bolniki — to vse ni nič, če gre za politiko. Kakšen zgled ima pri tem naša mladina? Prepričani pa smo, da taka politika ne bo nikomur po- magala, ampak bo vsa agitacija te vrste dosegla ravno nasproten uspeh, to je, da bomo še trdnjše držali našo zeleno kmečko zastavo. Kmetje in delavci se moramo zdru- žiti v naši Slovenski kmečki stran- ki, da zmagamo do konca. Pred no- vopečenimi slovenskimi radikali pa ne bomo odnehali.

Št. Rupert na Dolenjskem. Dne 8. septembra se je dogodil pri nas tale slučaj: Takoj po prvi maši je sklicala SLS svoj shod v šentrupe- rški dvorani. Istočasno je sklicala svoj shod tudi SKS v gostilni An- dreja Praha. Na shodu SKS je go- voril obl. poslanec tov. Bukovec. Ravno ko je govoril in nam obja- njeval neke važne stvari iz trgov- ske pogodbe z Avstrijo, se oglasi nekje zadaj naš gospod kaplan, ki ga je spremljalo nekaj Orlov in en bogoslovec, in zakliče: »Vi, takrat je bil pa Radič na vladi!« Predsed- nik shoda tov. Zupančič zakliče na to: »Prosim mir!« Ker pa miru le ni bilo, so zborovalci sami pritisnili ven, da iztisnejo iz sobe nadležne goste. Med pririvanjem je seveda marsikdo dobil kakšno pod rebra. Nato je bil zopet red in shod se je mirno zaključil. Tedaj pa se oglasi zopet bogoslovec Cerkovnik za be- sedo. Tov. Zupančič ga zavrne z opombo, da je shod že zaključen. Ljudje pa so začeli vpiti: »Le naj govori, vsaj bo sam sebi govoril!« Potem je bil konec. — Sedaj pa še nekaj o agitaciji SLS. Vsega, kar ni prav v naši deželi, je bil kriv seveda Pucelj in samo Pucelj. Rav- no tako je sedaj za občinske volit- ve. Doslej smo imeli jako mirne in pametne kaplane, a sedanji naš go- spod še ponoči ne da miru. Obljub dežuje kar na kupe, seveda se do- slej še nobena ni izpolnila. Za stra-šno bedaste nas morajo imeti kleri- kalci, da nas tako farbajo. Toda vsake stvari je enkrat konec in tu- di v kmečkih glavah se jasni. — Letina je bila pri nas bolj slaba. Vinograde je večinoma toča uniči- la. Ostalo je mnogim komaj nekaj krompirja. A sedaj, ko smo v stiski, se nas klerikalni obljubarji prav nič ne spominjajo. Mi smo jim dobri le pri volitvah, ko gre za kroglice. Toda tudi naše oči se bodo odprle in bomo za prihodnji poskrbeli, da bo klerikalnih kroglic precej manj.

Z Iga. Nekaj odgovora »neodvis- nemu Jožetu« na njegov dopis v »Enotnosti« št. 37. Rezultat izvolit- ve župana, ki smo ga povedali v »Kmetiskem listu«, je dopisnika sil- no razdražil, ker je bil že zapored- no trikratni županski kandidat, pa vse trikrat smola. Dopisnik piše že

v uvodu o nekem skrivnostnem razodetju neznanega Janeza o izanški občinski politiki in potem nas zmerja z zelenimi generali. Njegove politične barve sedaj sam vrag ne pogruntal. Dolgo let je bil eden izmed prvih voditeljev SLS, ko je videl, da ga sama ta stranka ne bo prinesla več na županski stolec, je začel graditi republiko. Po združenju z našo SKS je bil podpredsednik okrožnega odbora, in ob sestavi kandidatov za oblastno skupščino se je zopet ujezil in se volitev ni udeležil, pri zadnjih občinskih volitvah je pa s pomočjo nekaj demokratov spravil skupaj »Neodvisno gospodarsko listo« in sedaj streliš izpod rdeče komunistične zastave. Ves čas je imel s klerikalnimi prvaki prijateljske stike in se jim je izražal: »Vi napravite svojo listo mi bomo pa svojo, potem bomo šli skupaj.« Ali ni to skrivnostna politika, da ji ni para. Dopisnik dalje pravi, da dopisnik »Kmetskega lista« javka, da so prišli vsi tujei na volišče in da isti ne bi smeli imeti volilne pravice. G. dopisniku bodi povedano, da kdor vpiše v volilne imenike volice, nima namena, da bi ne smeli voliti. Naj pove, kako so bili sestavljeni obč. volilni imeniki pred šestimi leti, ko so bili vsi volilci z začetno črko I in U izpušeni, in kdo je bil tisti prebrisan modrijan, ki je več uglednih posestnikov in velikih davkoplačevalcev spravil ob volilno pravico. Dalje pravi, kako se zeleni generali značilno izražajo proti malim posestnikom in delavcem. Zakaj izrazov v svojem dopisu ne pove, da bi jih bralci »Enotnosti« presodili. V dopisu se zviha na vse načine, kako bi nas očrnil in zanetil sovraštvo pri malih posestnikih in delavcih, pa se mu ne bo posrečilo, ker ti dobro vedo, kdo jih bolj upošteva in dela za njihovo korist. Ko se je šlo v občinski hiši za razdelitev podpore po povodnji, ali nismo mi porazili predlog neodvisnežev, kateri so zahtevali, da večina malih posestnikov in vsi kočarji ničesar ne dobe, dočim smo jih mi vpoštevali in jim dali enake deleže. Dejanja naj govore, ne pa besede tistega, ki se sladka pred vsakimi volitvami okrog malih posestnikov in delavcev. Kadar se je pa treba potegniti za njihove koristi, se pa odtegne od seje, češ, da ne bo zamere ne tukaj ne tam. — Potem tudi nekaj gobezda o nekih podpisih za razpust obč. odbora v l. 1918, da so se iskali podpisi pod pretvezo nekega sladkorja. Takrat so vojni liferanti in drugi verižniki delali za svoje malhe. Sami so hoteli lizati cukur, občani naj bi papirnate karte. Treba je bilo energičnega nastopa. Dopisniku Kmetskega lista je žal, da ni imel v tem največjih zaslug. Dopisnik »Enotnosti« naj te svoje sanje bolj natanko razloži. Menda se jih ni dobro zapomnil. Kot živinski komisar je menda preveč mislil na razne kupčije. Vsa njegova municija, ki jo je užgal na dopisnika Kmečkega lista ni napravila med občinstvom drugega, kakor da se je njemu samemu nekaj zakadilo pod nos.

Odmevi občinskih volitev v Kostanjevici. »Slovenec« in »Domo-

ljub« sta poročala o »divjaškem« napadu na posl. Tomazina v Orehovem, domači vasi župana in obl. poslanca Colariča. To poročilo pa je jako daleč od resnice — hčerke božje, ki je povsem druga, kakor zavijajo v omenjenih listih. Obč. volitve so v celi občini dvignile mnogo prahu in še več strahu v vrstah SLS, češ, slaba nam prede, ljudje so se tekom 16 let že čisto naveličali in kandidat Kmetske gospodarske liste — domačin Tone Košak, je jako spoštovan kostanjeviški občan. Zato je moral prihiti na pomoč g. poslanec iz Cerkelj, ki je na ponočnih sestankih divje agitiral za SLS. V Orehovem se je takoj v začetku shoda izrazila prelepa klerikalna želja, da bi vsaka kuglica, ki pade v drugo, kakor v županovo škatlo — odletela v glavo volilec in ga ubila. Seže, ko so zunaj se mudeči vaščani čuli tako govorjenje, so šli na shod in preprečili nadaljnjo hujškanje s tem, da niso pustili nikomur več govoriti. Zunaj je bila jasna, mesečna noč in bi bili prireditelji shoda vsakega napadalca lahko spoznali, če bi se bil napad izvršil. Iz domišljije je tudi izdolen laž, da je županova hiša, v kateri je kaplan Tomazin dotično noč prebil — bila do ranega jutra oblegana. Slaba vest, gospodje, vam je narekovala tako gorostasno neresnico. G. kaplan naj raje vzame brevir v roke, kakor pa da cele noči agitira in seje sovraštvo. Tudi kamen, ki je bil prinešen na prižnico in od tam pokazan vernikom med pridigo, ni bil pobran na mestu »napada«, nego ga je mogel kdorkoli in kjerkoli pobrati na dolgi poti iz Orehoveca do Kostanjevice, če tudi ni bil napaden. Sicer pa, če bi se bil napad tudi izvršil, ne bi bilo to nič čudnega. Saj so cele tedne ponoči iskali, izživali in hujskali hribovce na Kostanjevčane, črne zoper zelene in delali združbo med narodom, ki je bil vedno miroljuben in složen. Četudi še ni prišla prava ljudska volja do veljave, je na drugi strani velike vrednosti, da smo spoznali svoje »prijatelje« in »značajneže« nekdanjih orjunašev in »naprednih« gospodov in se bomo po tem spoznanju ravnali.

Gornja Sv. Kungota. »Slov. Gospodar« poroča iz Gornje Sv. Kungote, da »leta po župniji en eksradičevce ter prav strašno agitira in slepi ljudi z lažmi, češ: te volitve niso nič drugo kot zato, ker so poprejšnje volitve slabo izpadle, bomo pa sedaj popravljali.« Potem pa dostavlja: »Vidi se, koliko gnilega je še v župniji in kako potrebno je, da se tem političnim slepcem oči odprejo. Najbolj agitirajo tisti, ki jih ne vidiš nikdar v cerkvi, nikdar pri sv. zakramentih in ki duhovnike črno gledajo. Volilci, spreglejte še pravočasno in volite tiste, ki jim je sv. vera podlaga krščanskega življenja.« — Dopisniku »Slov. Gospodarja« je očividno hudo, ker so začeli pri nas kmetje sami postavljati svoje liste, ne da bi vprašali in prosili g. dopisnika za milostno dovoljenje. Glede opazk o cerkvi in o sv. zakramentih pa naj g. dopisnik pogleda raje

nekoliko v vrste SLS. Res pa je, da nas mnogo ne hodi v domačo cerkev zato, ker nam je same politike v cerkvi že stokrat dovolj. To naj si zapomni gospod dopisnik in naj se po tem ravna, če se hoče oziroma če se — sme!

Pomnite! Pralni prašek »Ženska Hvala« ima 50% Schiebertovega mila.

Razne politične vesti.

Klerikalna avtonomija. Ker veljajo za Slovenijo še skoro vse postavbe iz predvojnih časov, je jasno, da mora v Beogradu pri ministrstvu notranjih del obstojati tudi posebni oddelek za Slovenijo, kjer rešujejo akte uradniki iz naših krajev, ki poznajo našo zakonodajo in prakso v izvrševanju teh zakonov. Samo tako je mogoče, da se naše zadeve sploh rešujejo še dokaj hitro in v redu. Nobenemu ni prišlo niti na um, da to slovensko odeljenje opusti, le sedaj, ko so na vladi klerikalci, so sklenili slovensko odeljenje opustiti, tako da znanprej ne bodo več Slovenci reševali slovenskih aktov, ampak bodo znanprej vršili to delo Srbijanci, ki ne poznajo ne naših zakonov ne naših navad. Tako izvajajo načelo avtonomije klerikalci! Kdo bo še verjel klerikalnim farbarijam. Zlezli so pod radikalni klobuk in tvorijo najbolj nazadnjaško srbijansko radikalno vlado.

Prečani in Srbijanci. Danes ve že vsako dete, da prihaja vse zlo, ki ga gledamo in čutimo dan na dan v naši državi, iz neenakopravnosti med nami prečani in Srbijanci. To resnico je uvidel celo že Svetozar Pribičević, kar je zanj le častno. Niso pa tega uvideli še naši klerikalci, ki so se odločili v jako važnem trenutku, da podpirajo velesrbske radikale proti prečanom!

Huda beseda o dr. Gosarju in o njegovem načrtu stanovanjskega zakona. V soboto je objavil zagrebški »Obzor« sledečo sodbo o načrtu stanovanjskega zakona, ki ga je izdelal dr. Gosar: »Zakonski predlog dr. Gosarja je tak, da ne le ne bo dosegel namena, ki si ga je zamislil dr. Gosar, ampak bo stanovanjsko krizo le še poostiril, da bomo še leta in leta na njej trpeli. To pa se je dogodilo zato, ker je minister Gosar svoj zakonski načrt tako nesigurno in površno in le v surovih obrisih izdelal, da ga je moral ministrski svet kar čez noč iz temelja predelati.« — Tako ostro še ni nikdar noben list pisal o kakem drugem slovenskem ministru.

Kar prodajte se! V zadnji številki se peča »Domoljub« tudi z volitvami v Trgovsko zbornico in priporoča slovenskim obrtnikom in trgovcem, naj kar volijo SLS, »ker ima ta vso oblast v centralni vladi in v oblastni skupščini.« To stališče je za SLS jako značilno. Po tem nauku je torej najpametnejše, če gredo ljudje vedno s tistim, ki ima moč v svojih rokah! Vsi tisti, ki so

majhni, naj se svojim pravicam kar odpovedo in naj padejo pred močnejši na kolena. Bržkone tako, kakor je padla na kolena SLS pred mogočnimi radikali v Beogradu, katerim se je zapisala z lasmi in s kostmi vred! Po tem receptu je sploh vsaka politika za Slovence in za Slovenijo odveč — najboljša je, če se vsakemu prodajo, kdor da več! Značilno je, da v vseh slovenskih »velikih« listih nismo našli proti tej najnovejši »slovenski« politiki niti besedice obsodbe!

Centralizem. »Slovenec« večkrat hvali slovensko duhovščino kot prvoborniljico za slovensko narodnost in kulturo. To pa kmalu ne bo nič več resnično. Med slovensko duhovščino, zlasti med doktorji in profesorji, so se začela kazati sumljiva znamenja. Srbohrvaščina jim postaja ljubša kot slovenščina. Društvo »Unio cleri« je izdalo pred kratkim za duhovne knjigo o misijonstvu. Dr. Ciril Potočnik, dr. Josip Ujčić in dr. Franc Trdan priobčujejo v tej knjigi člake v hrvatskem jeziku. Čemu to? Čemu naj sinovi Slovenije porivajo svoj lepi jezik za duri? Srbohrvaško naj pišejo njihovi duhovni, saj jih je dosti. Slovenec naj pa spoštuje in ljubi svoj jezik. Če Slovenci čitamo hrvatske knjige, naj pa še Hrvatje čitajo slovenske. To je prava vzajemnost. Spakovanja in zapostavljanja slovensčine pa ni treba. Ti profesorji lahko pokažejo svojo učenost, ne da bi škodovali na ugledu materinemu jeziku.

Kmetje, pomagajte si sami! Večkrat se sliši na kmetih pritožba, da je živina preveč poceni, meso pa predrago. V Kranju je pa pred kratkim neki mesar trdil, da mesarji koljejo živino brez dobička. Ali je to res? V kamniški okolici so začeli kmetje govejo živino doma pobijati in prodajati meso, ker jim manjka krme. Meso dajo po 10 dinarjev kilo in še imajo lep dobiček. V bližini mest bi lahko kmetje podobno poizkušnjo povsod napravili. Kmet, pomagaj si sam! Kmečke organizacije naj pa gredo kmetom na roko, da se ne bo vse bogastvo stekalo v mesta, kjer od samih »izgub« rastejo nove hiše kakor gobe po dežju.

Balkansko. Minister prosvete v Beogradu ima svojega pomočnika. Ta pomočnik lahko izdaja svoje odloke, s katerimi odobruje knjige in učila kot pomožna učna sredstva za učne osebe na osnovnih in meščanskih šolah. Vsled njegovega povelja napravijo potem veliki župani razpise na srezke poglavarje, ki uradno naroče, da naj upraviteljstva šol »čimhitreje« kupijo od ministrovega pomočnika priporočene knjige. Upravitelj ne vpraša nikogar več za dovoljenje, le hiti kupiti, da se kaj ne zameri.

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri I. G. N. ŽARGI, Ljubljana.

Poravnajte naročnino!

Novice in razno

Ivanjkovei. Tukajšnja vinarska družba priredi v sredo, dne 7. decembra t. l. v restavracijski dvorani tik tukajšnjega kolodvora svojega III. vinsko razstavo in sejem. Kakor vedno, bode tako vsakdo, ki se zanima za vina iz ormoško-ljutomerskih gor, imel priložnost si pogledati letošnji izborni pridelek, kakor tudi, kar je še malega od prejšnjih letnikov tukaj. Bode pa tudi najlepša priložnost sklepati kupčije.

Mala Nedelja. Narodno-kulturno društvo vprizori v nedeljo, 6. novembra ob vsakem vremenu narodno igro s petjem »Rokovnjači«. Začetek ob 1/24. uri popoldne. Samo enkratna vprizoritev. Po igri prosta zabava s plesom. Ne zamudite! Pridite v nedeljo 6. novembra vsi od blizu in daleč v društveni dom v Mali Nedelji!

Prezadolžitev našega kmeta. V poljedelskem ministrstvu se je v soboto pričela konferenca gospodarskih korporacij, ki ima nalogo temeljito proučiti vprašanje prezadolžitve našega kmeta. To vprašanje že »študirajo« več let, a ne ukrenejo ničesar in kmet se še naprej zadolžuje. Dajte poceni kredit, dvignite cene kmetijskim proizvodom, pa bo hitro prezadolženje olajšano. A ravno tega kleroradikalci nočejo.

Nova palača ministrstva za kmetijstvo. V Beogradu že grade dve leti novo zgradbo, kjer bo nastanjeno kmetijsko ministrstvo. Zgradba bo ena največjih stavb na Balkanu. Te dni je odredil finančni minister, da se v to zgradbo vseli še šest drugih ministrstev, katera so bila nastanjena v privatnih hišah in za katere se je plačevala velikanska najemnina. Palača kmetijskega ministrstva bo stala 80 milijonov dinarjev. Lepo je to, če se zgradi za kmetijsko ministrstvo primerna palača, toda še lepše bi bilo, ako bi se vodila v celoti državni kmetijska politika, ker le od tega bo ljudstvo nekaj imelo, od same palače pa ničesar.

Konec papirnatega drobiža. Dne 30. sept. t. l. je potekel zadnji, nepreklicni rok za zamenjavo papirnatega drobiža po 1, pol in četrt dinarja s kovanimi novci. V posebnem depotu v Belgradu preštevajo sedaj zadnji del papirnatega drobiža, ki ga nato sežgo. Vsega papirnatega drobiža se je bilo izdalo za 175 milijonov Din; od tega so doslej sežgali 120 milijonov Din, tako da ostane sedaj še 55 milijonov Din. Novce sežigajo pod nadzorstvom posebne komisije v pečeh neke belgrajske tovarne. Ko se sežge zadnja partija, se razpusti tudi depot.

Samomor poštarice v Debeljači. Poštna uradnica Marija Bergoč v Pančevu je med eskorto na poti v Pančevu izvršila samomor. Bergočeva je bila osumljena, da je pri poštnem uradu v Debeljači poneverila 100.000 dinarjev.

Razpust treh poštinih direkcij. Minister pošte in brzojava je odredil, da se poštne direkcije v Beogradu, Splitu in na Cetinju do 1. aprila 1928 razpuste.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

Pri pošti Podbrezje je uvedena seilska dostava v vasi Bistrica, Žeje in Dolenja vas in sicer ob torkih, četrkih in sobotah.

Požar je izbruhnil te dni v delavnici umetnika slikarja Črniča v Zagrebu. Zgorele so mu vse umetnine. Škodo cenijo na pol milijona dinarjev.

Nasilje pri volitvah v trg. obrtno zbornico. Klerikalci so proti jasnim določilom volilnega reda razveljavili kandidatno listo trgovskih gremijev radi nekih malih nedostatkov, radi česar bi morali dati listo samo v popravilo. Toda, ker se hočejo klerikalci nasilno polastiti te važne stanovske korporacije, so trgovsko listo razveljavili in je ostala samo ena klerikalna lista. Proti temu je predsedstvo Zveze trgovskih gremijev vložilo pritožbo na državni svet in prepričani smo, da bo državni svet pritožbi ugodil in klerikalni sklep razveljavil.

Tudi kinematografi prično stavkati. Na vse kinopredstave so udarjene precej visoke takse. Kinopodjetniki so sestavili obširno pritožbo na finančnega ministra in so zagrozili s štrajkom po celi državi, ako ne znižajo takse. Te grožnje ravno niso hude in škodljive za kmeta, toda kadar bo kmetijska stranka v večini in bo ta organizirala kmetijski štrajk, tedaj bo pa zapokalo povsod in vse kar sloni na kmetiskem ljudstvu.

Ukradene prašiče prodala na semnju. V Karlovec so pripeljali v zapor okrajnega sodišča Mijo Gojšića in Dragotina Palivica, ker sta ukradla v Draganiškem logu, okraj Celje, kmetu Mihlu Gošiću in županu Domladovcu 17 prašičev ter jih prodala na semnju v Zagrebu.

Grd zločin žel. delavea. V Zagrebu je te dni zagrešil ostuden zločin železničarski delavec Ivan Beška nad 9-letno deklico. Ko je deklica vsa krvava in objokana pripovedovala ljudem o izvršenem nasilju, je policija storilca aretirala. Ljudje so ga hoteli linčati.

Gradnja železniške proge Bitolj—Prilep. Ministrski svet je odobril ponudbo gradbenega podjetja »Rekord« v Beogradu glede gradnje normalnotirne železniške proge Bitolj—Prilep, dolge 46 km. Podjetje je stavilo med sedmimi ponudniki najnižjo ponudbo v znesku 39.729.000 Din.

Jesensko deževje je povzročilo v Bosni in Črni gori velikanske nalive. Reke so izstopile in poplavlile doline in vasi ter povzročile milijonske škode. Radikalno-klerikalna vlada pa premišljuje, kako bi razpisala nove volitve in zapravila še kake pol milijarde dinarjev, ako ne bo njena komanda zasigurana z novim parlamentom.

Vlak povozil vola. Pri postaji Blanca je v petek 21. t. m. vlak povozil vola, ko je pastir gual živino s paše. Kolesa so popolnoma razmesarila žival. Vlak je takoj ustavil, toda ko je hotel nadaljevati vožnjo, je skočil en vagon s tira radi česar je imel 2 uri zamude.

Grozne posledice vsled ugriza steklega psa. V zagrebško bolnico so v sredo, dne 20. oktobra pripeljali delavca Mote Voglarja, doma iz Ptuj, v strašnem stanju. Besnel je kakor žival, iz ust je cedil slino in tolkel okrog sebe ter grizel, kar je dobil v roke. Ko se je nekoliko pomiril, ga je zdravnik zaslišal. Nesrečnež je izjavil, da ga je pred tremi meseci ogrizel njegov pes, ko se je z njim igral. Ker pes ni kazal nobenih znakov stekline, se tudi za rane ni nič zmenil. Toda sčasoma mu je postajalo slabše in je odšel k zdravniku, toda bilo je že prepozno. Zadnje dni je začel besneti ter so ga pripeljali v umobolnico, toda zdravljenje je izključeno. Vsak čas pričakujejo njegovo smrt v najhujših mukah.

Revščina. Oblastna skupščina v Splitu bi se morala te dni sestati na zasedanje, ali nimajo toliko denarja, da bi plačali oblastnim poslancem dnevnice, zato seje niti sklicati ne morejo. Radikalno-klerikalna vlada seveda od centralnega proračuna ne da niti vinarja oblastem.

Teško se je obstrlel v Velesovem pri Kranju s samokresom 18-letni kovaški učenec Juvan iz Česnjevka. V gostilni Sajovic mu je prijatelj razkazoval revolver, ki se je po nesreči sprožil in krogla je zadela Juvana v trebuh. Nezvestnega so pripeljali z rešilnim vozom v ljubljansko bolnico.

Ameriško brodovje v Splitu. Te dni je prispelo v splitsko luko večje število ameriških bojnih ladij, ki se bodo zadržale nekaj dni v naših vodah. Naše oblasti so jim pripravile svečan sprejem.

TEDENSKI KOLEDAR.

30. oktobra, nedelja: Klavdij;
31. oktobra, ponedeljek: Volbenk;
1. novembra, torek: Vsi sveti;
2. novembra, sredo: Verne duše;
3. novembra, četrtek: Hubert;
4. novembra, petek: Karol. Bor.;
5. novembra, sobota: Emerik.

SEJML

30. oktobra: Zalog;
1. novembra: Črnomelj;
2. novembra: Vitanje, Jesenice na Dolenjskem, Mirna, Cerknica;
3. novembra: Pišce, Zagorje;
4. novembra: Konjice, Preska;
5. novembra: Krško, St. Vid pri Stični.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.61 Din
Za 1 liro	3.69 Din
Za 1 avstrijski šiling	8.— Din
Za 1 češko krono	1.68 Din
Za 1 francoski frank	2.22 Din
Za 1 zlato marko	13.54 Din
Za 1 švicarski frank	10.94 Din

Ne gojite golobov-pismonoš! Pri več osebah, ki se bavijo z rejo golobov, se je ugotovilo, da goje tudi takozvane golobe - pismonoše. Po § 85. srbskega kazenskega zakona je posest takih golobov sodno kazniva in se kaznuje z zaporom. Vsi, ki posedujejo pismonoše - golobe, se v njih lastno korist opozarjajo, da jih nemudoma izroče najbližji orožniški postaji, odnosno policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani, sicer se bo zoper nje kazensko postopalo.

Drzna tatvina. V vasi Primostek pri Melliki se je izvršila pred tednom drzna tatvina pri belem dnevu. Gostilničarka Šterke je za par minut odšla na dvorišče in med tem časom sta vlomila dva cigana, ki sta v gostilni pila, v spalno sobo, odtrgala pokrov od kovčega in pokradla pet bankovcev po 100 dinarjev, 51 po 10 Din in ves kovani denar in vse druge vrednostne stvari v znesku 3000 Din. Ljudje, bodite previdni!

Desetletnica kobaridske zmage. V Gradcu so te dni na svečan način proslavili desetletnico zmage avstrijskih in nemških čet nad Italijani pri Kobaridu. Proslave so se udeležili tudi nemški generali, ki so tedaj sodelovali.

Šarlah se je pojavil v mnogih slučajih v Bosni in Črni gori. K sreči bolezen dosedaj še ni zahtevala prevelikih žrtev. Oblasti so krajši čas zaprle ljudske šole, da s tem preprečijo razširjenje nalezljive bolezni.

Produkcija nafte v okraju Baku. V okraju Baku v Rusiji dela družba Asneft. Produkcija nafte te družbe v preteklem letu je znašala 7 milijonov 680.000 ton. rafinerije so predelale nad 4 milijone ton. Nad 180 tisoč ton nafte so predelali v plin. Surovih produktov nafte so izvozili v preteklem letu ca 1.500.000 ton; največ jih je kupila Anglija, 30 odstotkov, nato Italija 25 odstotkov in Francija 14 odstotkov. V bodoče bodo eksportirali nafto tudi v Ameriko.

Degradiran kardinal. Prihodnje dni bodo v Vatikanu degradirali francoskega kardinala Villota, ki se je zavzemal in potegoval za monarhistično katoliško gibanje v Franciji, dočim drži Vatikan s sedanjo francosko vlado. Radi tega nasprotja je Vatikan prisilil pobožnega kardinala, da se je odpovedal kardinalski časti in prihodnje dni ga bo papež degradiral. Ta slučaj je precej enak naši klerikalni zvezi s framazonskimi radikali v Beogradu.

Razvaline nekega nekoč mogočnega mesta so razkrili raziskovalci v angleški istočni Afriki. Med drugimi zanimivimi najdbami so odkrili dolg trdnjavski zid, krasno palačo z razkošnimi kopališči. Najdbe pričajo o visoki kulturi, ki je vladala v tej dobi. Niso še ugotovili, ali je vpliv arabske, ali perzijske kulture.

Pogozdovanje dalmatinskega Krasa. Ministrstvo za šume in rude je zopet obljubilo večjo vsoto denarja za pogozdovanje dalmatinskega Krasa. To bi bila najpotrebnejša in najkoristnejša podpora za Dalmacijo, ki je bila že večkrat obljubljena, ali najbrže tudi sedaj ne bo drugega, kakor pri obljubi ostalo.

Bivši turški sultan Mohamed VI. je sklenil v svoji visoki starosti poročiti 22letno Francozinjo, v katero se je smrtno zaljubil. Dokler je bil Mohamed še vladar Turčije, je imel v svojem haremu v Carigradu 500 žen lepotic iz celega sveta. Ko ga je sedanji predsednik turške republike Mustafa Kemal paša pregnal, se je tudi sultanov harem razpršil. V pregnanstvo so ga spremljale samo štiri žene, a še te je kmalu zgubil. No, sedaj bo zopet užival srečo »mladega« ženin v Švici, kjer vlada še 12 slugam.

Kemalova turška narodna stranka je imela pretekli teden svoje veliko zborovanje, na katerem je govoril predsednik turške republike Mustafa Kemal paša vseh pet dni zborovanja sam. Poročal je od ustanovitve republike do današnjega dne in razpravljaj o vseh važnejših dogodkih po svetovni vojni.

Proslava desetletnice revolucije. Leningrad (Petrograd) je te dni proslavil desetletnico boljševiške revolucije. Navzoči so bili vsi sojetski komisarji (vlada) s predsednikom republike Rykovim na čelu. Rikov je na slavnostnem zborovanju imel važen govor o ruski sovjetski republiki in njenem mednarodnem položaju. Tudi Trocki, srdit nasprotnik sedanje boljševiške

vlade, je govoril, toda tako ostro, da ga je hotela vlada dati aretirati. Nasprotja med komunističnimi prvaki so silno velika in se ne bodo dala mirno izgladiti, ampak bo končalo s porazom ene, najbrž Trockijeve grupe.

Bogato ležišče zlate rude na Filipinskem otočju. V nekem zapuščenem rudniku na Filipinskem otočju so našli te dni raziskovalci nova in silno bogata ležišča zlate rude, ki je vredna 25.000 dolarjev na vsako tono (1000 kg). Oborožene straže sprečavajo silen naval srečolovcev iz vseh strani. V dveh tednih so izkopali zlate rude v vrednosti 33 milijonov dolarjev. Računajo, da je je najmanj še za 800 milijonov.

Ivan Ritig: Poljska privreda u seoskim osnovnim školama. (V srbohrvaščini.) Cena 50 Din. Knjiga je namenjena pouku kmetijstva na naših osnovnih šolah in je edina te vrste v jugoslovanski literaturi. Potrebo take knjige so občutili do sedaj predvsem naši učitelji, ki so hoteli poučevati kmetijstvo v višjih letnikih osnovne ali pa kmetijsko-nadaljevalne šole. Dejstvo, da je knjiga spisana v srbohrvaščini (v latinici), ne bo škodovalo uspehu knjige tudi med našimi slovenskimi učitelji. Na vsak način mora ta knjiga priti v knjižnico sleherne osnovne šole na kmetih. V interesu našega kmetijstva prosimo zato vse gg. šolske upravitelje, da poskrbijo nabavo te knjige za šolske knjižnice. Svetujemo pa tudi vsem gg. učiteljem, da se je čimveč poslužujejo. Pri istočasni skupni naročitvi vsaj 5 izvodov nudimo 20% popusta.

Juš Kozak: Boj za Mount Everest. — Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1927. Cena 36 Din, v celo platno 44 Din, poštnina 2 Din več. — Pričujoča knjiga podaja kratek popis Himalaje in omenja prve poizkuse turske na njenih ledenih pobočjih. Zanimalo bo poglavje o težkočah in pripravah za tako mogočno ekspedicijo, ki mora računati z večmesečno odsotnostjo

jo od vsakih človeških bivališč. Posebno poglavje je posvečeno Tibetu, zaledju severnih himalajskih pobočjih, po katerih se je edino mogoče povzpeli na Mount Everest. Nepoznan svet se odpira pred našimi očmi na tej 4000 do 5000 m visoki planoti, kjer prebiva gostoljubno, zelo odporno ljudstvo. Današnji Evropejec bo komaj razumel versko življenje tega naroda, čigar sinovi se tudi danes že v življenju poslavljajo od sveta ter preživljajo leta ter leta v ekstatični zatopljenosti v Nirvano. Kdor bo pa spremljal ekspedicijo na njenih potih skozi ledenike, v strahoviti borbi na ledenih pobočjih in grebenih, kdor bo spoznal neizmerno grozo, ko so dve noči zaporedoma prenočevali v višini 7000 m, ta bo doumel trepetanje ondočnega človeka pred tem skrivnostnim svetom himalajskih gora. Knjiga je opremljena s tremi zemljevidi, tako bo tudi zemljepisja nevedč človek lahko zasledoval pot ekspedicije. Šest izvirnih slik krasi knjigo, ki je v naši tovrstni literaturi nekaj novega po svoji opremitvi.

Moč uniforme.

Uniforma je obleka, ki je narejena po istem kroju, z istimi posebnimi znaki in iz enakega blaga, vsaj po barvi. Med seboj se razločujejo uniforme samo po posebnih znakih, ki določujejo višjo ali nižjo čast in dostojanstvo uniformiranega človeka med onimi, ki nosijo uniformo ene in iste vrste. Tako vidimo na vojaških uniformah različno število zvezd, ki določujejo šaržo, ali pa posebne pisane trakove in našive, najrajši zlate, ker se najbolj svetijo.

Najbolj znana je vojaška uniforma. Nosijo uniforme pa tudi policaji, ognjegašci, Sokoli in Orli in duhovniki. Prej so jo nosili pri nas tudi uradniki.

Prav malo pa bo ljudi, ki so kdaj premišljevali o tem, zakaj imamo

PODLISTEK.

Anon Stražar:

Doživljaji mežnarjevega sina.

Jurca — tolažnik zakoncev.

Lep poletenski dan je bil; na nebesnem svodu ni bilo niti enega oblaka in tudi vetrič ni pihljaj. Vladala je neznosna soparica. No, pa naš znanec Jurca se je dobro zavaroval pred vročinsko soparico; prav komodno je ležal za hišo v orehovi senci. Samo ob sebi se razume, da je dobrodejni hlad nanj tako uplival, da je kmalu »prav sladko zaspal«.

Iz tega mirnega spanja je Jurco vzdramila sosedja Janežovka.

»Dober dan ti želim, Jurca! Oj, blagor tebi, ti imaš nebesa na zemlji. Včeraj, ko je bila nedelja, si igral pri Martinčku, pa ti je denar kar skupaj letel, a danes, ko se mi drugi žgemo na solncu, pa ležiš ti lepo v senci. Ja, ti imaš nebesa na zemlji — a jaz pa imam pekel, oj gorje meni!«

»Kaj pa je tako hudega, Lojza, pa se ja menda ne boš obesila?«

»Ti se lahko šališ, a poglej mene, ko imam ves višnjevi obraz; znova me je sinoči nabil ta zlodjev dedec. Tako je udrihal po meni kot po otepu.«

Janežovka je še nadalje tarnala in zdihovala. Naposled se je že Jur-

ci smilila. Z vso resnostjo ji je govoril:

»Veš kaj, Lojza, čeprav si boli sitna in jezikava, vendar se mi smiliš. Poskusil bom, če ti bom mogel kaj pomagati. Oglasi se jutri pri meni kadar hočeš.«

Janežovka je odšla naprej, a Jurca je premišljal v senci, kaj bi neki mogel med tema dvema zakoncemu ukreniti. Kakor vselej, jo je tudi to pot iztuhtal. Od samega veselja, da mu je prišla tako pametna misel v glavo, je zapel:

S'm se oženu — se kesam;
za ta veseli ledik stan —
se jokam noč in dan.

Če kaj v gostilno grem —
kozarček vinca spit' ne smem;
se ženska krega osem dni,
potem pa »gmaha« ni.

Jaz moram vzeti korobaš —
Tja okol' hiše jo podim,
odpustke ji delim.

Sosedja Janežovka je sedela na klopi pri peči v Jurčevi hiši.

»Veš, Lojza,« ji je z vso važnostjo razlagal Jurca, »ne samo zavoljo tebe, ampak zavoljo tvojih otrok sem sklenil narediti konec temu vajinemu kregu in pretepanju. Toda ravnati se moraš natančno tako, kakor ti bom jaz sedaj-le povedal. Dal ti bom tole stekleničico vode. Kadar bode prišel Janež domov iz gostilne, moraš takoj vzeti požirek vode v usta. Popiti je ne smeš, ampak jo moraš obdržati v ustih. Medtem mu moraš

hitro postreči z dobro jedjo. Ko bo jedel, mu sežuj čevlje, a posteljo imej že kar pripravljeno zanj. Ako to ne bo pomagalo, tudi nič drugega ne bo!«

Radovedna Janežovka bi bila rada vedela od kod neki more biti ta voda, da bi imela tako čudovito moč, da bi ukrotila z njo svojega moža, še posebno takrat, kadar v pijanosti kar divja.

Navihani Jurca ji je seveda z vso resnostjo zatrjeval.

»Veš, Lojza, to je čudodelna voda za spreobrenitev in krotitev pijancev. Ta voda je zelo grenka, hujši od pelinovke; kajti v nji so kuhane tudi posebne čarodejne rože. Naredi tako kakor sem ti svetoval in pomagalo ti bo.«

Pri odhodu je Janežovka obljubila Jurci dobro plačilo, ako se bo de v resnici spreobrnil njen mož.

Janežovka je hitela proti domu. Jurca je gledal skozi okno in se zadovoljno smejal. »Prav vse mi je verjela babnica. Rad bi jo videl, kako kisko se bo držala, ko bo imela vodo v ustih. Smiliti se bo morala celo svojemu Janezu.«

*

Janež je močno nakresan prikolovratil domov. Žene ni bilo na večnem pragu kakor običajno. S težkimi koraki je prilomastil v hišo. Žena je sedela na klopi pri peči in se neznansko modro — nekam otožno držala. Usta je imela zaprta. Janež se je vsedel trudno

k mizi in bulil pred se. Začudil se je, ko je zagledal na mizi cel krožnik mrzlih kislih kumar.

»Lojza, ali so te kumare zame?« Žena mu je prikimala, a nič spregovorila. Janež je z veliko slastjo pojedel priljubljeno jed. Čez nekaj časa znova spregovorila:

»Lojza, pa ja nisi kaj bolna, da se tako otožno držiš?«

Tudi tedaj še ni žena spregovorila; ampak le odkimala. Molče je pristopila k možu, kar ni storila še nikoli, razvezala možu čevlje in potem, ko je pogoltnila vodo, ki jo je imela v ustih, je dejala:

»Janež, pojdi malo počivat, vem da si zdelan, prinesla ti bom še malo kave.«

Kaj takega še ni doživel Janež! Ko mu je prinesla kavo v posteljo, ji je velel sesti k sebi na posteljo ter jo poljubiti!

»Lojzika, odpusti mi! Da sem tako pogostoma pil, si bila tudi sama kriva. A od sedaj naprej bode drugače!«

Pregovor, da se pijanec spreobrne, ko se v jamo zvrne, pri našem Janezu ni držal. V začudenju vseh vaščanov se je čisto predruščil. Nikdar več ni šel sam v gostilno.

Ljudje so se zelo čudili tej nenadni spremembi, še bolj pa potem, ko so zvedeli, da je Jurca pri tem igral glavno vlogo. Osobito pri ženstvu je prišel Jurca v veljavo.

uniforme sploh? Za vojaka je uniforma že potrebna, ker ima tak posej, za kakršnega navadna civilna obleka ni posebno pripravna. Jeklena čelada tudi ognjegasca mnogo bolj varuje kakor navaden klobuk. Toda zakaj nosijo »uniforme« ljudje, ki bi lahko svoj posej opravljali tudi v navadni obleki. Ali ste kdaj že o tem razmišljali?

Tudi o tej stvari hočemo povedati nekaj opomb. Mogoče bo kdo drugi uganil še kaj boljšega.

Posebne obleke oziroma posebne okraske na oblekah vidimo že pri poglavarjih divjih rodov. Indijanci si zatikajo v lase orlovska peresa, toda navadno le peresa takih orlov, ki so jih sami pobili. Ogrinjajo se v kože divjih zveri, toda takih, ki so jih sami polovili in pokončali. Take znake nosijo ti ljudje bržkone zato, da pokažejo drugim svojo moč. Kdor pa kaže svojo moč in se ž njo baha, hoče s svojo baharijo doseči to, kar hoče doseči naš kmečki fant, ki kaže svojo moč in korajžo: On hoče, da bi se ga drugi bali, on hoče, da bi imeli drugi strah pred njim.

Dandanes pa se orlovska peresa, kože divjih zveri in zlatnine lahko kupijo. Sploh se dandanes lahko vse kupi, ker spada k uniformi. Kdor nosi torej dandanes na svoji obleki stvari, ki jih lahko kupimo, hoče pokazati, da ima denar. Kdor pa ima denar, ima tudi veljavo in moč. In tako pridemo zopet nazaj na moč: Kdor kaže svojo moč, budi telesno ali pa denarno, jo kaže navadno zato, da bi imeli drugi ljudje strah pred njegovo močjo in neko posebno spoštovanje do njega, ki pa ni pravo spoštovanje, ker izvira navadno iz strahu.

Vojaki korakajo v uniformah in v sklenjenih oddelkih, da vidijo drugi, koliko jih je — torej kakšna moč da so. Ravno to velja za Sokole, Orle itd.

Bogastvo in sijaj uniform vseh vrst je potemtakem silno dobro premišljeno sredstvo za vzdrževanje spoštovanja in strahu med onimi, ki nič ne mislijo. Zato nastopajo dostojanstveniki vseh vrst jako radi v blišče uniform, da bi se jih ljudje bali. Kdor ima pa glavo, da misli z njo, se vseh še tako pisanih uniform nič ne boji, kajti pod vsako uniformo najdeš končno le človeka iz mesa in kosti, ki je toliko vreden kakor vsak izmed nas.

Narodni gospodar.

Sestanek gorenjskega živinorej-skega okrožja se vrši dne 8. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Čeravno je zborovanje namenjeno predvsem zastopnikom gorenjskih živinorejskih zadrug in okrajnih živinorejskih odborov, bi bilo zelo priporočljivo in za živinorejce poučno, da bi se tudi oni v čim večjem številu udeležili tega sestanka.

Za vinogradnike. Ker se državne trtnice v Bršlinu pri Novem mestu ukinejo, se vsi slovenski vinogradniki opozarjajo na pravočasno nabavo trtnega materiala, ki ga ima trtnica v zalogi v prvovrstni kakovosti. Cene za 1000 komadov so za: I. cepljenke Din 1500.—, korenjaki Din 250.— in ključi po Din 100.—.

Za izvoznike živine, jaje in masla. Po informacijah našega generalnega konzulata v Parizu, vlada na ondotnem trgu veliko povpraševanje po domači živini in jajcih in maslu.

Iz Planine pri Rakeku. Sadne razstave ali ogledi so se pri nas že precej kakor je videti udomačili. Planinčani so se izkazali in so lahko ponosni na razstavo, ki so jo priredili v rojstni hiši pesnika Vilharja. Tamošnja podružnica Kmetijske družbe je namreč pod večšim vodstvom g. načelnika Blažona, ki je bil pravzaprav duša vse prireditve, lahko za vzor vsej Notranjski. Z ne navadno požrtvovalnostjo in pridnostjo načelnika, vrtnarja Pintarja, gospe Urbančiče, Grebnerjeve, Kivavtove, šolskega upravitelja, domačih fantov in deklet se je doseglo to, kar je razstava imela pokazati. Originalen slavalok, je klical s pušpanovimi črkami pri vходу, okrašen s trobojnicami: »Sadite, cepite!« Razstava je bila izraz narodnega čustvovanja. Udeleževal se je pri vходу gospodarski čut s svojimi 54 sadnimi razstavljalci, v ozadju pa narodni in verski čut. Spredaj je bilo razstavljeno sadje, okrašeno s šopki in izredno lepimi cvetlicami. Občo pozornost je vzbujal tudi Milavčev krompir, ki se je razrasel skozi železni obroček granate. Okusno je bila pripravljena sva-tovska miza za pet oseb od gospe Grebnerjeve. Osnovna šola je pokazala trud nadučitelja g. Benedeka v lepem sortimentu sadja. Bra-

ta Tršar iz Planine, dalje Jože Petkovšek iz Lipelj, g. Šebenikova z Unca, rodbina Kremenškova in načelnik g. Blažon in zgoraj imenovani so bili odlikovani z diplomom za razstavljeno sadje od Kmetijske družbe. Sadni razstavi je sledil aranžma na odru, ki je predstavljal v sredini srce iz mahu in cvetlic, predrti z mečem z napisom: »Neodrešeni domovini.« — Na desni strani je bil okinčan z lučco grob neznanega vojaka; slično tudi na levi grob s cvetjem ovit padlim domačinom s številnimi slikami svojcev. V ozadju na desni je bila Oljska gora z bršljanom ovita. Prav v kotu pa kip lurske Matere božje z mirtami in palmami obdan. Ta del razstave je napravil na obiskovalce globok utis. Razstava se je otvorila ob enajstih dopoldne, predaval je kmet. strok. Kafol o važnosti sadjarstva in minimalnemu sortimentu sadja za tamošnji okraj. Po predavanju je imel nadučitelj g. Urbančič prekrasen nagovor na navzoče. Po popoldanski službi božji je ljudstvo naravnost romalo na razstavo. Na željo navzočih se je vršilo ponovno strokovno predavanje in tudi g. nadučitelj je z v dušo segajočim in s pesniškim zanosom pozivljaval navzoče do ljubezni domovine in bližnjega. Marsikatero oko je pri tem zaresilo. Proti večeru so se zbrali domači pevci, ki so zapeli »Oj Doberdob«, »Morje«, »Slovenec, Srb, Hrvat«. Skratka: razstava je bila dogodek za Planino, ki bo ostal vsem v neizbrisnem spominu.

K.

Tržne cene v Ljubljani (15. okt. 1927). Govedina: 1 kg govejega mesa I. 19, II. 15 do 17, III. 9 do 13, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 8, jeter, ledic in mežganov 17 do 20, loja 5 do 10 Din. — Feletina: 1 kg telečjega mesa I. 22,50, II. 20, jeter 25 do 27,50, pljuč 19 do 20 Din. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20 do 23, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 7,50, parkljev 6, slanina trebušne 19, ribe in sala 25 do 26, mešane 23 do 24, masti 26 do 28, šunke (gnjati) 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do 32,50, II. 25 do 27,50. — Drobniča: 1 kg koštrunovega 13 do 14, kozličevine 20 Din. Klobase: 1 kg svežih kranjskih 35, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 28 do 30 Din. — Perutnina: Piščanec majhen 10 do 15, večji 25 do 30, kokoši 25 do 40, petelin 25 do 30, raca 25 do 35, pitana gos 100, domač zajec, manjši 10 do 15, večji 18 do 25 Din. — Divjačina: Divji zajec 40 do 60, poljska jerebica 20 Din. — Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2,50 do 3, 1 kg surovega masla 40 do 44, čajnega 50 do 60, masla 44, boh. sira 35, sirčka 10; eno jajce 1,50 do 1,75 Din. — Pijače: 1 liter starega vina 14 do 20, novega 16 do 18, čaša piva 3, vrček 4 do 4,50, stek-

lenica piva 5,25 do 5,50 Din. — Kruh: 1 kg belega 6, črnega in rženega 5 Din. — 1 kg jabolk I. 6, II. 5, III. 2,50 do 4, lukuznih hrušk 10, hrušk I. 6, II. 5, III. 4, ena limona 0,75 do 1, 1 kg fig 12, navadnega kostanja 4 do 7, maroni 12, orehov 10, luščenih orehov 36, suhih češpelj 10 do 12 suhih hrušk 6 do 8, grozdja 6 do 14, kuten 8, breskev 8 do 10 Din. — Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 00 — 5,75, št. 0 — 5,50, št. 1 — 5,25, št. 2 — 5, št. 4 — 4,50, št. 6 — 4, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 10, ješprenjčka 12, otrobov 2,50, koruzne moke 3 do 4, koruznega zdroba 3 do 4, pšenice zdroba 7, ajdove moke I 9, II. 6 do 8, ržene moke 4,50 do 5 Din. — Zito: 1 q pšenice 340 do 360, rži 300 do 340, ječmena 290 do 330, ovs 255 do 285, prosa 250 do 285, nove, sušene koruze 255 do 265, ajde 410 do 450, fižola ribničana 425, prepelčarja 500 do 540, graha 430 do 500, leče 700 do 900 Din. — Krma: q sladkega sena 80, polsladkega 75, kislega 60, slame 50 Din.

Poslano.

Dne 21. maja t. l. je uničil požar v Starém trgu ob Kolpi osem stanovanjskih hiš z vsemi pripadajočimi gospodarskimi poslopji.

V ta namen se je osnoval pomožni krajevni odbor za pogorelece, kateri je imel nalogo pošiljati med narod prošnje na vse javne in privatne ustanove in urade ter sprejemati podpore in iste tudi po resnični škodi razdeliti.

Za predsednika je bil izvoljen gospod župnik, za tajnika gospod kaplan in poleg njih še 4 odborniki. Ministrstvo poljedelstva je nakazalo pogorelcem vsoto 50 tisoč dinarjev, katere se naj razdeli med prizadete izključno za nabavo kmetijskega orodja. — (Ministrstvo Poljedelstva in voda. Oddeljenje za poljedelstvo br. 27.748/III., 14. julia 1927 u Beogradu.)

Ključ za razdelitev podpore je napravil g. kaplan in ga predložil v potrditev gospodu velikemu županu v Ljubljani, ne da bi po predsedniku g. župniku preje sklical odborovo sejo, na kateri bi odborniki sklepali tozadevno.

Podpora se je razdelila dne 9. septembra t. l. popoldne v prostorih tukajšnjega župnišča v prisotnosti gospoda srezkega poglavarja iz Črnomlja in dveh gospodov, pooblaščenih od gospoda velikega župana v Ljubljani. Sedaj, seveda so se morali povabiti tudi odborniki, ker so bili navzoči višji gospodje.

Celotni odbor je najstrožje protestiral proti taki razdelitvi (mnenje in govorice ljudstva po vseh Poljanah — krivična in pristranska razdelitev) zato so takoj trije odborniki odstopili in se poslovili od gospoda srezkega poglavarja in gospodov iz Ljubljane.

Ker pa je bila podpora za pogorelece že podpisana in potrjena od višjih oblasti na podlagi poročila g. kaplana (brez vednosti odbornikov) zato isti niso mogli nič ukreniti proti taki razdelitvi.

Podpisani odborniki odločno zahtevamo od predsednika pomožnega odbora za pogorelece, da takoj skliče sejo in predloži vse račune o došlih in izdanih podporah.

Stari trg ob Kolpi, 5. oktobra 1927.

Odborniki pomož. odbora za pogorelece:

Leopold Bonča, Jurij Fugina,
Marko Majerle, Martin Mihelič.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

(Direkcijski pri Narodni banki)

Posl. tek. rač. 12.833

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 8.000.000—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,
ki ima 866 dnt.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg 12

Svoji k svojim!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Najboljši in najirpnejši
ŠIVALNI STROJI so:
»GRITZNER«
in »ADLER«
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremlah. - Istotam švicarski
pletalni stroji »DUBIED«.
Pisalni stroji »URANIA«.

Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prežernovega spomenika ob vodl.

Vajenca

za
kolarsko obrt
sprejme takoj Franc
Gole, kolarski mojster,
Bled 2.

Poravnajte
naročnino!

Na prodaj imam

več tisoč izbranih in plemenitih vrst
SADNIH DREVESE

za jesensko in spomladansko sajenje. —

JABLANE: Damasonov Kosmač, Jakob Lebel, Bobovec, Bleinhajmska Reneta, Šampanjska Reneta, Pisani Kardinal, Bojkovo jabolko. HRUSKE: Koroška moštnica, Tepka, Rumenke, Hardisovka in več namiznih dematič vrst. Cena jablanam je 10 Din za komad; cena hruškam je 12 Din za komad. Anton Sifrer, posestnik, Zabnica št. 13, pošta Škofja Loka.

Pšenico, rž, fižol

(mandalon, ribničar in prepeličar) ter vse druge
poljske pridelke kupuje po
najvišjih cenah

»EKONOM« osred. gospo-
darska zadr.,
LJUBLJANA, Kolodvorska 7.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

Velika zaloga

SUKNENEGA BLAGA

za moške in ženske obleke. — Lepa izbira svilenih rut in šerp. — Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

Violine od 95
Din, harmonike
od 85 Din, gramofone
od 345
Din, citre od
192 Din, mandoline
od 136
Din, tamburice,
pihala itd. po
izredno nizkih
cenah direktno
iz tovarniškega
skladišča.

8 dni na ogled.

Vsak instrument lahko vrnete, če ne ugaja.
Zahtevajte takoj VELIK CENIK ZASTONJ
od skladišča

MEINEL IN HEROLD

TOVARNA GLASSIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK
Maribor št. 108.

DENAR

si prihranite, ako kupite dobro blago za obleke
in perilo; to pa le zato, ker

najdete

v občno znani, nad 50 let obstoječi trgovini

R. Miklauc

»Pri škofu«, Ljubljana

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvovrstne
ga kamarna za moške obleke, ženske
fino svileno, voleno in perilno blago za ženske
obleke, kakor tudi vse druge vrste
blaga. — Postrežba zanesljivo poštena. — Naročila
po pošti se takoj izvršijo.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštno hranilnice št. 14237

reg. zadr. s neomej. zav.

Brojavnice »Kmeti dom«. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter
zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter
devoljuje kredite v tekočem računu pod
najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Obrestuje
vloge na
knjižice **6%** brez od-
povedi
čistih
Večje stalne vloge in vloge v tekočem
računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke
in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice
(nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12. in od 3.—4.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.